

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA

„KOLEKCJE ROŚLIN UŻYTKOWYCH W ŚWIETLE GLOBALNEJ STRATEGII OCHRONY ŚWIATA ROŚLIN 2020”

*organizowanej pod patronatem
Rady Ogródów Botanicznych i Arboretów w Polsce*

w ramach XLVI Zjazdu Polskich Ogródów Botanicznych

**13 - 16 czerwca 2016,
Koryciny**

ORGANIZATORZY:

- **Podlaski Ogród Ziołowy w Korycinach**
- **Polska Akademia Nauk Ogród Botaniczny - Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie**
- **Laboratorium Nowych Technologii Wytwarzania Produktów Zielarskich i Oceny ich Jakości w Katedrze Roślin Warzywnych i Leczniczych, SGGW w Warszawie**

WSPÓŁORGANIZATORZY:

- **Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Rudka**
- **Muzeum Rolnictwa im. Księdza K. Kluka w Ciechanowcu**

RÓŻNORODNOŚĆ GATUNKÓW I FORM W KOLEKCJI *RUBUS* PROWADZONEJ W INSTYTUCIE OGRODNICTWA W SKIERNIEWICACH

JUSTYNA WÓJCIK-SELIGA

ZAKŁAD ZASOBÓW GENOWYCH ROŚLIN OGRODNICZYCH
INSTYTUT OGRODNICTWA, UL. KONSTYTUCJI 3 MAJA 1/3, 96-100 SKIERNIEWICE
Justyna.Woicik@inhort.pl

W kolekcji polowej rodzaju *Rubus*, prowadzonej w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach, zgromadzono 142 genotypy maliny i jeżyny oraz mieszańców międzygatunkowych. Każdy z taksonów jest reprezentowany przez 3 rośliny. Obecnie nasadzenie jest zlokalizowane w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach na glebie płowej o podłożu piaszczysto-gliniastym.

Najwięcej odmian, zgromadzonych w kolekcji, jest zaliczanych do gatunku *Rubus idaeus* L. Malina właściwa występuje w formie krzewów owocujących na dwuletnich pędach latem oraz w formie krzewów owocujących w tym samym roku na pędach dwuletnich i jednorocznych. Przykładem maliny letniej jest odmiana 'Nawojka', a maliną powtarzającą jest odmiana 'September'. Większość odmian maliny właściwej ma owoce koloru czerwonego. W kolekcji prowadzonej w IO jest także kilka odmian o owocach żółtych: 'Poranna Rosa', 'Golden Queen', 'All gold' i 'Valentina', a także dwie maliny o owocach czarnych – 'Bristol' i 'Litacz' oraz jedna malina purpurowa. Malina czarna pochodzi od maliny zachodniej (*Rubus occidentalis*) i charakteryzuje się bardzo kolczastymi, płożącymi się pędami, a malina purpurowa jest mieszańcem maliny czerwonej i czarnej. W kolekcji są również gatunki dzikie: *Rubus odoratus*, *Rubus occidentalis* i *Rubus neglectus*. Łącznie w Instytucie Ogrodnictwa zgromadzono 107 genotypów maliny.

Bardzo ciekawe gatunki i formy zaliczane są do jeżyn należących do podrodzaju *Eubatus*. W prowadzonej kolekcji zgromadzono 35 genotypów, wśród których najwięcej jest odmian z gatunku *Rubus fruticosus* L. o sztywnych, raczej bezkolcowych pędach (np. 'Orkan'). Mniej znane w Polsce są jeżyny wywodzące się z gatunków europejskich *Rubus caesius* i *Rubus hirtus* oraz amerykańskich *Rubus ursinus* i *Rubus flagellaris*. W kolekcji IO zgromadzono kilkanaście odmian o złożonych rodowodach, których krzewy charakteryzują się wiotkimi, płożącymi pędami, zazwyczaj pokrytymi kolcami. Przykładem jest jeżyna wielkoowocowa 'Black Butte'. Mniejszą grupę tworzą malinojeżyny, które są zaliczane do jeżyn, ponieważ w skład owocu wchodzi dno kwiatowe, ale w rodowodzie mają również maliny. Pierwsza hybryda została wyhodowana w latach 80. XIX wieku i nazwana 'Loganberry'. W Polsce dość popularna w uprawie amatorskiej jest malinojeżyna 'Tayberry' o bardzo kolczastych pędach, które nie są uszkodzane przez mróz.

Praca została wykonana w ramach programu wieloletniego IHAR-IO (2015-2020), zadanie 1.3 „Gromadzenie, zachowanie w kolekcjach ex situ, kriokonserwacja oraz charakterystyka, ocena, dokumentacja i udostępnianie zasobów genowych i informacji w zakresie roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych i miododajnych oraz spokrewnionych dzikich gatunków”, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.